

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19.04.2012 № 611/5

**Про затвердження
Довідника кваліфікаційних характеристик
посад працівників
науково-дослідних установ
судових експертиз
Міністерства юстиції України**

Відповідно до Закону України «Про судову експертизу», Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 395, та з метою удосконалення організації роботи науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Довідник кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (додається).
2. Управлінню експертного забезпечення правосуддя (Головченко Л. М.) довести цей наказ до відома науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його оприлюднення.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Олександр Лавринович

ДОВІДНИК кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України

ВСТУП

Довідник кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (далі – Довідник) містить кваліфікаційні характеристики, які використовуються при розробленні посадових інструкцій працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (далі – НДУСЕ).

Обов'язки та права працівників НДУСЕ визначаються на основі Довідника і відображаються у посадових інструкціях, які затверджуються керівниками відповідних НДУСЕ. Посадова інструкція директора НДУСЕ затверджується Міністерством юстиції України. Довідник забезпечує єдність у визначенні посадових обов'язків працівників НДУСЕ та кваліфікаційних вимог щодо певних посад.

Відповідно до назви цього документа в його основу покладено посадову ознаку, оскільки кваліфікаційні вимоги до працівників НДУСЕ визначаються їхніми посадовими обов'язками, які у свою чергу зумовляють найменування посади.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Довідник є документом, який містить типові кваліфікаційні характеристики посад працівників НДУСЕ та встановлює вимоги до змісту професійної діяльності та кваліфікації працівників НДУСЕ.

1.2. Довідник має сприяти правильному вирішенню питань стосовно розподілу праці між працівниками НДУСЕ, забезпечувати єдність при визначенні їхніх посадових обов'язків, повноважень та кваліфікаційних вимог, що до них ставляться.

Довідник слугує основою при:

розробленні посадових інструкцій працівників НДУСЕ;

розробленні статутів НДУСЕ в частині прав і обов'язків їх керівників;

розробленні положень про структурні підрозділи в частині прав і обов'язків їх керівників;

підборі й розстановці кадрів, здійсненні контролю за відповідністю працівника його спеціальності та кваліфікації;

конкурсному підборі та атестації працівників НДУСЕ;

організації стажування в НДУСЕ;

розробленні та вдосконаленні програм підготовки та підвищення кваліфікації працівників НДУСЕ відповідно до змісту їх професійної діяльності.

1.3. Кожна професійно-кваліфікаційна характеристика складається з таких розділів: «Завдання та обов'язки», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги».

У розділі «Завдання та обов'язки» наведено типові професійні завдання та обов'язки для певної посади або для групи посад, подібних за професійними ознаками. Конкрет-

ний зміст, обсяг і порядок їх виконання визначаються посадовими інструкціями, трудовими договорами (контрактами), статутами.

У розділі «Повинен знати» наводяться основні вимоги до спеціальних знань, необхідних працівникам НДУСЕ для виконання відповідних завдань та обов'язків, а також знання законодавчих актів, положень, інструкцій та інших нормативних документів, методів і засобів, які працівник повинен уміти застосовувати під час виконання посадових обов'язків.

У розділі «Кваліфікаційні вимоги» визначено відповідно до певної посади або групи посад вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня працівника НДУСЕ, необхідні для виконання покладених на нього завдань та обов'язків, мінімальні вимоги до стажу роботи та кваліфікації судового експерта.

Особи, які не мають відповідного стажу, встановленого кваліфікаційними вимогами, але мають достатній практичний досвід і успішно виконують у повному обсязі покладені на них завдання та обов'язки, можуть бути, як виняток, залишені на займаній посаді або призначені на відповідні посади, крім керівних посад, за умови, якщо за результатами оголошеного на заміщення цих посад конкурсу неможливо підібрати кандидатуру, яка відповідає встановленим вимогам до працівників НДУСЕ, або за рекомендацією атестаційної комісії НДУСЕ.

1.4. Конкретний перелік посадових обов'язків визначається посадовими інструкціями працівників НДУСЕ, які розробляються на основі Довідника та затверджуються директорами НДУСЕ (крім посадових інструкцій для директорів), виходячи із завдань, функцій і повноважень, встановлених відповідними нормативно-правовими актами, та штатного розпису, затвердженого в установленому порядку.

Посадові інструкції для директорів НДУСЕ можуть не складатися, оскільки в контрактах, статутах НДУСЕ визначено основні завдання, обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій.

У разі необхідності при розробленні посадових інструкцій завдання та обов'язки, що включені до кваліфікаційної характеристики тієї або іншої посади, можуть бути розподілені між окремими виконавцями або коло завдань і обов'язків окремих працівників може бути розширене з дорученням їм функцій (завдань), передбачених для інших груп посад. Усі посадові інструкції, які розробляються в певній НДУСЕ, повинні бути взаємопов'язаними між собою, аби не допустити дублювання функцій у роботі працівників.

Посадові інструкції після їх затвердження керівниками НДУСЕ доводяться до працівників під підпис.

Посадові інструкції, як правило, складаються із розділів: «Загальні положення», «Завдання та обов'язки», «Права», «Відповідальність», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги».

У правому верхньому куті першої сторінки посадової інструкції розміщується гриф затвердження, що складається зі слова ЗАТВЕРДЖУЮ (без лапок), назви посади, підпису, ініціалів і прізвища особи, яка затвердила документ, дати затвердження.

У заголовку посадової інструкції наводиться повна назва посади в родовому відмінку, повна назва структурного підрозділу та назва НДУСЕ.

У розділі «Загальні положення» посадової інструкції містяться основні дані про посаду, сферу діяльності працівника, найменування підрозділу, де він працює, порядок призначення на посаду та звільнення з посади, безпосередню підпорядкованість, на-

явність підлеглих, перелік основних законодавчих актів, інших матеріалів, якими керується в роботі працівник, порядок заміщення інших працівників на період їхньої тимчасової відсутності (відпустка, хвороба, інші поважні причини), а також тих, хто за посадою може заміщати його.

Розділ «Завдання та обов'язки» характеризує зміст діяльності працівника. Визначається самостійна ділянка роботи відповідно до Положення про підрозділ. Визначається перелік видів завдань, з яких складаються функції, що виконуються. При встановленні видів завдань слід визначати їх за організаційно-функціональними ознаками (здійснює, організовує, розглядає, виконує, забезпечує, контролює, бере участь, готує тощо).

Завдання та обов'язки працівника повинні відповідати завданням і функціям підрозділу та вимогам кваліфікаційної характеристики відповідної посади.

Разом із завданнями, що внесені до посадових інструкцій, усі працівники повинні підвищувати професійну кваліфікацію згідно з вимогами чинного законодавства.

У розділі «Права» визначаються делеговані працівникові повноваження, через реалізацію яких він має забезпечувати в процесі своєї діяльності виконання покладених на нього завдань та обов'язків, наприклад, вносити пропозиції з відповідних питань, приймати певні рішення, узгоджувати проекти документів, виконувати обов'язки представництва підрозділу з певних питань, брати участь у нарадах, отримувати необхідну для виконання своїх завдань інформацію від відповідних підрозділів тощо.

Розділ «Відповідальність» містить показники оцінки роботи працівника та межі його особистої відповідальності за результати діяльності й виконання завдань. Показниками оцінки роботи є якість і своєчасність виконання посадових завдань та обов'язків. Наприклад, зазначається, що працівник несе відповідальність за невиконання або неналежне виконання посадових завдань та обов'язків, порушення правил внутрішнього трудового розпорядку та правил з охорони праці тощо.

У розділі «Повинен знати» містяться вимоги до знання нормативно-правових актів і нормативних документів, а також до спеціальних знань з відповідного напрямку (виду) судової експертизи, необхідних для виконання посадових обов'язків.

У розділі «Кваліфікаційні вимоги» зазначаються вимоги до працівника стосовно рівня освітньої підготовки, кваліфікації, фаху, експертної спеціальності, необхідного стажу роботи та інші вимоги відповідно до посади.

Посадова інструкція може бути доповнена розділом «Взаємовідносини за посадою», в якому визначається коло основних взаємозв'язків працівника із співробітниками свого й інших структурних підрозділів, а також із замовниками судових експертиз і експертних досліджень, терміни отримання та надання взаємної інформації (за наявності), порядок погодження та затвердження відповідних документів тощо.

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Керівники

1. Директор науково-дослідного інституту (центру)

Завдання та обов'язки. Здійснює загальне керівництво установою, організовує наукову, експертну та фінансово-господарську діяльність установи. Звітує перед Мін'юстом в установленому порядку про експертну, наукову, фінансову та іншу діяльність установи. У межах своєї компетенції видає накази і розпорядження, укладає договори. Вживає заходів, спрямованих на дотримання вимог щодо стандартів, метрологічних норм та пра-

вил. Забезпечує захист державної таємниці за напрямами діяльності установи. Організовує співпрацю із спеціалізованими експертними установами Мін'юсту та інших центральних органів виконавчої влади, науковими, вищими навчальними закладами, державними органами, установами і організаціями з питань криміналістики, судової експертизи та наукового співробітництва. Представляє установу у всіх органах державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних і судових органах, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності. Розпоряджається фінансовими ресурсами установи, забезпечує максимальну економію у витратах коштів, ефективне й цільове їх використання, своєчасні розрахунки з держбюджетом, установами банків, замовниками, постачальниками, підрядниками, орендодавцями, іншими організаціями. Відповідно до законодавства України приймає на роботу та звільняє з роботи працівників установи (крім заступників директора), визначає обов'язки працівників установи, ступінь їхньої відповідальності та затверджує посадові інструкції. Бере участь у проведенні складних судових експертиз і відповідно до технічних завдань – у виконанні науково-дослідних робіт із створення методик проведення судових експертиз. Організовує розгляд звернень громадян, вживає заходів щодо усунення причин, які породжують обгрунтовані скарги громадян. Має інші повноваження, що визначаються Статутом НДУСЕ, контрактом, наказами і дорученнями Мін'юсту.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; основи міжнародного і європейського законодавства з питань експертного забезпечення правосуддя; основи економіки, фінансів і управління; етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; основні положення трудового законодавства.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та стаж роботи за фахом не менше 15 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років; досвід роботи на керівних посадах не менше 5 років.

2. Заступник директора науково-дослідного інституту (центру)

Завдання та обов'язки. У межах делегованих повноважень здійснює керівництво організаційною, експертною та/або науковою роботою НДУСЕ та її відділень, у разі відсутності директора установи виконує його обов'язки. Забезпечує організацію та контроль окремого напрямку діяльності установи. Бере участь у проведенні складних судових експертиз і відповідно до технічних завдань – у виконанні науково-дослідних робіт із створення методик проведення судових експертиз. Аналізує у межах наданих повноважень стан і тенденції розвитку відповідного напрямку діяльності установи, вживає заходів щодо усунення недоліків і закріплення позитивних тенденцій. Бере участь у розробленні проектів розпорядчих актів установи організаційного характеру. Визначає у межах своєї компетенції потреби та пріоритетні напрями підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників і вносить відповідні пропозиції директору установи. Вивчає та сприяє ефективному використанню міжнародного досвіду у відповідному напрямі діяльності установи. Забезпечує і контролює надання платних послуг у межах, встановлених законодавством. Вживає заходів щодо забезпечення уста-

нови фахівцями відповідної кваліфікації та певних експертних спеціальностей, визначає потреби змін у структурі й чисельному складі працівників. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; основи міжнародного і європейського законодавства з питань експертного забезпечення правосуддя; основи економіки, фінансів і управління; етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; основні положення трудового законодавства.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років; досвід роботи на керівних посадах не менше 3 років.

3. Учений секретар

Завдання та обов'язки. Забезпечує організацію роботи Вченої ради, експертно-кваліфікаційної, атестаційної та конкурсної комісії НДУСЕ, готує відповідні матеріали та вносить їх на розгляд Вченої ради та комісій. Забезпечує ведення діловодства з питань роботи Вченої ради та комісій. Готує й подає керівництву пропозиції щодо проєктів тематичних планів науково-дослідних робіт НДУСЕ Мін'юсту та планів науково-дослідних робіт НДУСЕ, піврічні плани роботи НДУСЕ та здійснює контроль за їх виконанням. Здійснює підготовку й подає до Українського інституту науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ) документи для державної реєстрації та обліку науково-дослідних робіт установи. Забезпечує дотримання вимог нормативно-правових актів з проведення наукових розробок і контролює виконання етапів науково-дослідних робіт та подає пропозиції керівництву щодо заохочення (накладення стягнень) за виконання (невиконання) науково-дослідних робіт. Відповідно до технічних завдань бере участь у наукових розробках. За наявності кваліфікації судового експерта за дорученням керівництва установи бере участь у проведенні судових експертиз. Подає пропозиції керівництву щодо потреб (оновлення) обладнання для забезпечення виконання науково-дослідних робіт та добору, розстановки і використання наукових кадрів. Планує заходи щодо організації та проведення наукових конференцій, семінарів, нарад і бере участь у підготовці до видання наукових праць. Сприяє співпраці з державними спеціалізованими установами в проведенні спільних науково-дослідних робіт. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Постійно удосконалює свій професійний рівень. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; перелік наявних методик та спеціальної літератури з проведення судових експертиз; етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі: досвід роботи у галузі наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років; досвід організаційної або методичної роботи у науковій сфері не менше 3 років.

4. Головний інженер

Завдання та обов'язки. Вживає організаційних заходів щодо матеріально-технічного забезпечення, господарського обслуговування НДУСЕ. Забезпечує дотримання перепускного та внутрішнього режиму охорони НДУСЕ. Організовує розроблення планів ремонту основних фондів інституту (будинку, систем водопостачання, опалення), складає звіти господарських витрат, готує укладення договорів, трудових угод з ремонту приміщень, контролює якість виконання ремонтних робіт. Здійснює контроль за раціональним витрачанням матеріалів і засобів, які виділяються для господарських потреб. Координує роботу з питань стандартизації, сертифікації та атестації криміналістичних приладів та іншого обладнання і робочих місць, метрологічного забезпечення та енергетичного обслуговування НДУСЕ. Керує діяльністю технічних служб, контролює якість їхньої роботи й стан трудової дисципліни. Організовує матеріально-технічне забезпечення науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів науково-практичного характеру. Організовує підготовку й оформлення документів щодо діяльності НДУСЕ в органах місцевого самоврядування та інших державних органах, на підприємствах і в організаціях. Керує роботами з упорядкування, озеленення території НДУСЕ. Є відповідальним за пожежну безпеку, утримання пожежних засобів у справному стані. Забезпечує дотримання співробітниками НДУСЕ вимог з питань охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки. Постійно удосконалює свій професійний рівень. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: нормативно-правові та нормативні акти, які регламентують виробничо-господарську діяльність НДУСЕ; організаційно-розпорядчі документи й нормативні матеріали інших органів, що стосуються діяльності НДУСЕ; порядок укладення та виконання господарських договорів; етику ділового спілкування; основи трудового законодавства, екологічного законодавства; основи наукової організації праці; правила й норми охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки та стаж роботи за фахом не менше 5 років.

5. Завідувач відділення

Завдання та обов'язки. У межах делегованих повноважень здійснює керівництво організаційною, експертною та науковою роботою відділення НДУСЕ. Вживає необхідних заходів щодо вдосконалення організації роботи відділення. Планує, координує й контролює всі види діяльності відділення та звітує директору НДУСЕ. Організовує роботу з документами, здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів. Забезпечує дотримання нормативно-правових актів та методичних вимог

з питань проведення судових експертиз та наукових розробок, контролює строки їх виконання. Бере участь у проведенні складних судових експертиз. Подає пропозиції керівництву щодо призначення на посади, звільнення з посад і переміщення працівників відділення, своєчасне заміщення вакансій, заохочення та накладення стягнень, забезпечує своєчасне підвищення їхньої кваліфікації. Відповідно до технічних завдань бере участь у науково-дослідних розробках із створення методик (методичних рекомендацій) проведення судових експертиз. Сприяє створенню належних виробничих умов, забезпечує контроль за станом трудової та виконавчої дисципліни, додержанням працівниками правил охорони праці та пожежного захисту. Бере участь у створенні та удосконаленні матеріально-технічної бази відділення, забезпечує підтримання її в належному стані. Постійно вдосконалює свій професійний рівень. Організовує та контролює своєчасний і якісний розгляд працівниками відділення звернень від органів державної влади, громадських об'єднань, підприємств, установ і організацій, громадян, надає відповіді за результатами їх розгляду та вживає заходів щодо усунення причин, які породжують обґрунтовані скарги. Має інші повноваження, що визначаються положенням про відділення, посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; основні положення трудового законодавства, етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років; досвід роботи на керівних посадах не менше 2 років.

6. Завідувач лабораторії

Завдання та обов'язки. Здійснює загальне керівництво лабораторією НДУСЕ. Вживає необхідних заходів щодо вдосконалення організації роботи лабораторії. Планує, координує й контролює роботу лабораторії та звітує директору НДУСЕ. Здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів у лабораторії. Організовує роботу щодо проведення судових експертиз, експертних досліджень і науково-дослідних робіт працівниками лабораторії. Забезпечує дотримання нормативно-правових актів та методичних вимог з питань проведення судових експертиз і наукових розробок, контролює строки їх виконання. Організовує та забезпечує проведення комплексних і комісійних експертиз у НДУСЕ. Забезпечує проведення навчання фахівців з метою присвоєння у встановленому порядку кваліфікації судового експерта. У межах повноважень вживає заходів щодо вдосконалення співпраці з державними спеціалізованими установами судових експертиз. Надає пропозиції керівництву щодо добору, розстановки та використання кадрів у лабораторії, забезпечує своєчасне підвищення їхньої кваліфікації. Сприяє створенню належних виробничих умов, забезпечує контроль за станом трудової та виконавчої дисципліни, додержанням співробітниками правил охорони праці та пожежної безпеки. Проводить судові експертизи (екс-

пертні дослідження) за письмовою вказівкою керівника НДУСЕ або його заступника. Відповідно до технічних завдань бере участь у науково-дослідних розробках із створення методик (методичних рекомендацій) проведення судових експертиз. Забезпечує підтримання матеріально-технічної бази лабораторії в належному стані. Постійно вдосконалює свій професійний рівень. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз за напрямом роботи лабораторії; основні положення трудового законодавства, етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра відповідного напрямку підготовки та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років.

7. Завідувач відділу (самостійного)

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво діяльністю підрозділу, що не входить до складу основних підрозділів, розподіляє виконання завдань між його працівниками. Організовує та контролює розроблення інструктивних матеріалів. Бере участь у розробленні проектів розпорядчих актів установи організаційного характеру. Здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів у підрозділі. Аналізує у межах наданих повноважень стан і тенденції розвитку відповідного напрямку діяльності установи. Організовує роботу з проведення навчання фахівців з метою присвоєння у встановленому порядку кваліфікації судового експерта та вносить пропозиції керівництву установи. Забезпечує роботу з узагальнення практики проведення судових експертиз. Організовує та забезпечує науково-інформаційну й методичну роботу із замовниками судових експертиз. Вивчає та сприяє ефективному використанню міжнародного досвіду в діяльності установи. Організовує проведення науково-практичних конференцій, семінарів, нарад з питань теорії та практики криміналістики й судової експертизи. Вживає заходів щодо обміну науковою інформацією та методичною літературою. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) і відповідно до технічних завдань бере участь у виконанні науково-дослідних робіт. Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно удосконалює свій професійний рівень. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази підрозділу та забезпечує підтримання її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; основи теорії та практики про-

ведення судових експертиз; етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра та стаж роботи за фахом не менше 7 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років; досвід організаційної або методичної роботи у науковій сфері не менше 2 років.

8. Завідувач відділу (сектору)

Завдання та обов'язки. Здійснює загальне керівництво відділом (сектором). Вживає необхідних заходів щодо вдосконалення організації роботи відділу (сектору). Координує й контролює роботу відділу (сектору) та звітує завідувачу лабораторії. Здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів у відділі (секторі). Організовує роботу щодо проведення судових експертиз, експертних досліджень і науково-дослідних робіт працівниками відділу (сектору). Забезпечує дотримання нормативно-правових актів та методичних вимог з питань проведення судових експертиз і наукових розробок, контролює строки їх виконання. Надає пропозиції керівництву щодо добору, розстановки й використання кадрів у відділі (секторі) та своєчасного підвищення їх кваліфікації. Сприяє створенню належних виробничих умов, забезпечує контроль за станом трудової та виконавчої дисципліни, додержанням співробітниками правил охорони праці та пожежної безпеки. Проводить судові експертизи (експертні дослідження) за письмовою вказівкою керівництва НДУСЕ. Відповідно до технічних завдань бере участь у науково-дослідних розробках із створення методик (методичних рекомендацій) проведення судових експертиз. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази відділу (сектору) та забезпечує підтримання її в належному стані. Постійно вдосконалює свій професійний рівень. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз за напрямом роботи сектору; етику ділового спілкування; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра відповідного напрямку підготовки та стаж роботи за фахом не менше 7 років, у тому числі: досвід роботи у галузі судової експертизи або наукової роботи не менше 5 років, а за наявності наукового ступеня доктора або кандидата наук – не менше 3 років.

Професіонали

1. Судовий експерт

Завдання та обов'язки. Здійснює проведення незалежної, кваліфікованої й об'єктивної судової експертизи та експертних досліджень, орієнтованих на максимальне використання досягнень науки і техніки, забезпечує їх повноту та наукову об-

грунтованість. Відповідно до чинного законодавства забезпечує правильність оформлення документів під час проведення судових експертиз та складання висновків. Дотримується вимог щодо забезпечення конфіденційності інформації, використаної в процесі дослідження, та вживає заходів щодо збереження об'єктів дослідження. Надає консультативно-методичну допомогу правоохоронним органам та судам з питань призначення судових експертиз. З метою забезпечення потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень на сучасному рівні постійно удосконалює свій професійний рівень шляхом опанування нових методик проведення судових експертиз та новітніх досягнень науки і техніки в галузі судової експертизи. Постійно ознайомлюється та вивчає нові методики і спеціальну літературу з проведення судових експертиз та вносить пропозиції щодо їх впровадження в експертну практику. Відповідно до законодавства проходить атестацію з метою підтвердження кваліфікації судового експерта. Впроваджує в експертну практику результати наукових досліджень. Відповідно до технічних завдань проводить наукові роботи із створення методик (методичних рекомендацій) проведення судових експертиз. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватись техніки безпеки та правил внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; сучасні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги.

Головний судовий експерт: повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра відповідного напрямку підготовки.

Стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 15 років.

За наявності стажу роботи за фахом не менше 20 років – стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 10 років.

За наявності трьох і більше експертних спеціальностей чи наукового ступеня кандидата наук – стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 8 років.

За наявності наукового ступеня доктора наук з відповідної галузі знань – стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 7 років.

Наявність відповідної кваліфікації судового експерта.

Провідний судовий експерт: повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки.

Стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 10 років.

За наявності стажу роботи за фахом не менше 15 років, чи трьох і більше експертних спеціальностей, чи наукового ступеня доктора або кандидата наук з відповідної галузі знань – стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 5 років.

Наявність відповідної кваліфікації судового експерта.

Старший судовий експерт: повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки.

Стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 5 років.

За наявності стажу роботи за фахом не менше 10 років, чи двох і більше експертних спеціальностей, чи наукового ступеня доктора або кандидата наук з відповідної галузі знань – стаж роботи за професією судового експерта нижчого рівня не менше 3 років.

Наявність відповідної кваліфікації судового експерта.

Судовий експерт: повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки.

Стаж роботи за фахом не менше 1 року.

Головний науковий співробітник

Завдання та обов'язки. Здійснює наукове керівництво та є відповідальним виконавцем науково-дослідних робіт з теоретичних засад криміналістики та судової експертизи відповідно до планів науково-дослідних робіт. Здійснює керівництво проведенням найактуальніших науково-дослідних та пошукових робіт прикладного характеру. Безпосередньо виконує науково-дослідні розробки відповідно до індивідуальних завдань. Розробляє плани та технічні завдання з проведення науково-дослідних робіт. Організовує проведення складних експериментальних робіт, аналізує результати спостережень і вимірювань та здійснює теоретичне узагальнення наукових даних. Перевіряє правильність результатів, отриманих співробітниками, що працюють під його керівництвом. Проводить науково-дослідну та науково-технічну експертизу результатів наукових досліджень та розробок. Бере участь у підвищенні кваліфікації наукових та експертних кадрів. Надає пропозиції щодо планування проведення науково-дослідних робіт за новими напрямками експертних досліджень. Координує діяльність співвиконавців під час спільного виконання науково-дослідних робіт з іншими установами. Організовує апробацію та впровадження в експертну практику результатів науково-дослідних робіт (методик і методичних рекомендацій). З метою забезпечення на сучасному рівні потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень вивчає новітні досягнення науки і техніки, що можуть бути застосовані у відповідному напрямі експертних досліджень. Бере участь у проведенні науково-методичної роботи НДУСЕ. Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно підвищує науковий і професійний рівень, у встановленому порядку проходить атестацію на відповідність займаній посаді. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) з використанням наукових методів криміналістики і судової експертизи. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; наукову проблематику за напрямками досліджень та розробок, які ним організуються та виконуються; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; сучасні методи та засоби планування і організації досліджень та розробок, проведення експериментів та спостережень, уза-

гальнень і обробки інформації; новітні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Науковий ступінь доктора наук з відповідної галузі знань та наявність вагомих наукових праць або дипломів на відкриття чи авторських свідоцтв і патентів на винаходи та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі за професією судового експерта або наукової роботи не менше 5 років.

Провідний науковий співробітник

Завдання та обов'язки. Здійснює наукове керівництво та є відповідальним виконавцем науково-дослідних робіт за окремими напрямками криміналістики та судової експертизи відповідно до планів науково-дослідних робіт. Здійснює керівництво проведенням найактуальніших науково-дослідних та пошукових робіт. Безпосередньо виконує наукові розробки з теоретичних засад криміналістики та судової експертизи. Розробляє плани та технічні завдання з проведення науково-дослідних робіт. Організовує проведення складних експериментальних робіт, аналізує результати спостережень і вимірювань та здійснює теоретичне узагальнення наукових даних. Перевіряє правильність результатів, отриманих співробітниками, що працюють під його керівництвом. Бере участь у підвищенні кваліфікації наукових та експертних кадрів. Надає пропозиції щодо планування проведення науково-дослідних робіт за новими напрямками експертних досліджень. Координує діяльність співвиконавців під час спільного виконання науково-дослідних робіт з іншими установами. Організовує апробацію та впровадження в експертну практику результатів науково-дослідних робіт (методик і методичних рекомендацій). З метою забезпечення на сучасному рівні потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень вивчає новітні досягнення науки і техніки, що можуть бути застосовані у відповідному напрямі експертних досліджень. Бере участь у проведенні науково-методичної роботи НДУСЕ. Складає звіти за темою науково-дослідної роботи або її розділу (етапу, завдання). Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно підвищує науковий і професійний рівень, у встановленому порядку проходить атестацію на відповідність займаній посаді. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) з використанням наукових методів криміналістики і судової експертизи. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мініюсту. Зобов'язаний дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; наукову проблематику за напрямками досліджень та розробок, які ним організуються та виконуються; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; сучасні методи та засоби планування і організації досліджень та розробок, проведення експериментів та спостережень, уза-

гальнень і обробки інформації; новітні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Науковий ступінь доктора чи кандидата наук з відповідної галузі знань, наявність наукових праць та стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі за професією судового експерта або наукової роботи не менше 5 років.

Старший науковий співробітник

Завдання та обов'язки. Здійснює наукове керівництво групою співробітників під час виконання ними самостійних тем відповідно до планів науково-дослідних робіт, а також під час проведення ними науково-дослідної та пошукової роботи за окремими розділами (етапами, завданнями) теми. Безпосередньо проводить виконання особливо важливих наукових досліджень. Розробляє плани та технічні завдання з проведення науково-дослідних робіт. Організовує проведення складних експериментальних робіт, аналізує результати спостережень та вимірювань та здійснює теоретичне узагальнення наукових даних. Перевіряє правильність результатів, отриманих співробітниками, що працюють під його керівництвом. Бере участь у підвищенні кваліфікації наукових та експертних кадрів. Розглядає та надає пропозиції щодо шляхів вирішення актуальних експертних завдань. Організовує апробацію та впровадження в експертну практику результатів науково-дослідних робіт (методик і методичних рекомендацій). З метою забезпечення на сучасному рівні потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень вивчає новітні досягнення науки і техніки, що можуть бути застосовані у відповідному напрямі експертних досліджень. Бере участь у проведенні науково-методичної роботи НДУСЕ. Складає звіти за темою науково-дослідної роботи або її розділу (етапу, завдання). Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно підвищує науковий і професійний рівень, у встановленому порядку проходить атестацію на відповідність займаній посаді. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) з використанням наукових методів криміналістики і судової експертизи. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; наукову проблематику за напрямками досліджень та розробок, які ним організуються та виконуються; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; сучасні методи та засоби планування і організації досліджень та розробок, проведення експериментів та спостережень, узагальнень і обробки інформації; новітні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки, стаж роботи за фахом не менше 10 років, у тому числі за професією судового експерта або наукової роботи не менше 3 років; опубліковані наукові праці, а за наявності наукового ступеня – без вимог до стажу роботи.

Науковий співробітник

Завдання та обов'язки. З метою створення наукових прикладних методик і методичних рекомендацій з проведення судових експертиз, відповідно до планів науково-дослідних робіт та індивідуальних завдань безпосередньо як відповідальний виконавець або разом з науковим керівником здійснює науково-дослідну та пошукову роботу за окремими розділами (етапами, завданнями) теми. Бере участь у розробці планів науково-дослідних робіт та технічних завдань. Бере участь у проведенні складних експериментальних робіт, здійснює спостереження та вимірювання, складає їх опис і формулює висновки та готує практичні рекомендації з використання їх результатів. Готує пропозиції щодо шляхів вирішення експертних завдань у межах відповідної теми. Бере участь в апробації та впровадженні результатів науково-дослідних робіт (методик і методичних рекомендацій). З метою забезпечення на сучасному рівні потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень вивчає новітні досягнення науки і техніки, що можуть бути застосовані у відповідному напрямі експертних досліджень. Бере участь у проведенні науково-методичної роботи НДУСЕ. Складає звіти за результатами науково-дослідної роботи або її розділу (етапу, завдання). Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно підвищує науковий і професійний рівень, у встановленому порядку проходить атестацію на відповідність займаній посаді. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) з використанням наукових методів криміналістики і судової експертизи. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мініюсту. Зобов'язаний дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; цілі та завдання досліджень, які ним проводяться; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; сучасні методи та засоби планування і організації досліджень та розробок, проведення експериментів та спостережень, узагальнень і обробки інформації; новітні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки, стаж роботи за фахом не менше 5 років та опубліковані наукові праці, а за наявності наукового ступеня, закінчення аспірантури – без вимог до стажу роботи.

Молодший науковий співробітник

Завдання та обов'язки. З метою створення наукових прикладних методик і методичних рекомендацій з проведення судових експертиз, відповідно до планів науково-дослідних робіт та індивідуальних завдань під керівництвом відповідального виконавця здійснює науково-дослідну та пошукову роботу за окремими розділами (етапами, завданнями) теми. Бере участь у проведенні експериментальних робіт, здійснює спостереження та вимірювання, складає їх опис та формулює висновки. Готує пропозиції щодо шляхів вирішення експертних завдань в межах відповідної теми. Бере участь в апробації та впровадженні результатів науково-дослідних робіт (методик і методичних рекомендацій). З метою забезпечення на сучасному рівні потреб слідчої та судової практики у проведенні судових експертиз та експертних досліджень вивчає новітні досягнення науки і техніки, що можуть бути застосовані у відповідному напрямі експертних досліджень. Бере участь у проведенні науково-методичної роботи НДУСЕ. Представляє результати (звіти) науково-дослідної діяльності. Забезпечує якісне, своєчасне виконання завдань з питань, що належать до його компетенції. Постійно підвищує науковий і професійний рівень, у встановленому порядку проходить атестацію на відповідність займаній посаді. За дорученням керівництва НДУСЕ проводить судові експертизи (експертні дослідження) з використанням наукових методів криміналістики і судової експертизи. Дбайливо ставиться до використання матеріально-технічної бази НДУСЕ та підтримує її в належному стані. Має інші повноваження, що визначаються посадовою інструкцією, наказами і дорученнями директора НДУСЕ та Мін'юсту. Зобов'язаний дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку.

Повинен знати: Конституцію України, процесуальне законодавство України, Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інші нормативно-правові акти, що регламентують судово-експертну та наукову діяльність; цілі та завдання досліджень, які ним проводяться; методики та спеціальну літературу з проведення судових експертиз з відповідного напрямку досліджень; новітні досягнення науки і техніки у відповідній галузі знань, у тому числі застосування спеціального обладнання; основи наукової організації праці; правила й норми з питань охорони праці та техніки безпеки, пожежної безпеки, правила внутрішнього трудового розпорядку.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра відповідного напрямку підготовки та стаж роботи за фахом не менше 3 років, а за наявності наукового ступеня, закінчення аспірантури – без вимог до стажу роботи.

**Начальник Управління
експертного забезпечення правосуддя**

А. М. Головченко